

Vera Cerkve

*Izbrani odlomki dokumentov
cerkvenega učiteljstva*

Uredil Anton Strle

1851

VERA CERKVE
Izbrani odlomki dokumentov cerkvenega učiteljstva

VERA CERKVE

Izbrani odlomki dokumentov cerkvenega učiteljstva

Izbral, prevedel, uredil in spremna besedila napisal: dr. Anton Strle

Tretja, prenovljena izdaja

© Celjska Mohorjeva družba, 2022

Vse pravice pridržane.

Imprimatur: Škofijski ordinariat v Mariboru, št. 480, 11. junija 1977

Svetopisemsko besedilo je vzeto iz Ekumenske izdaje Svetega pisma,
© United Bible Societies 1974 (Združene biblične družbe), © Društvo
Svetopisemska družba Slovenije, z dovoljenjem, 2018.

Vse pravice pridržane.

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

272(093.2)

272-63(091)

272-9(091)

VERA Cerkev : izbrani odlomki dokumentov cerkvenega učiteljstva /
izbral, prevedel, uredil in spremna besedila napisal Anton Strle ; [uvod
Marjan Turnšek in Vekoslav Grmič]. - 3., prenovljena izd. - Celje : Društvo
Mohorjeva družba : Celjska Mohorjeva družba, 2022. - (Zbirka Teološki
priročniki ; 2)

ISBN 978-961-278-498-0

COBISS.SI-ID 53178627

Vera Cerkve

*Izbrani odlomki dokumentov
cerkvenega učiteljstva*

*Izbral, prevedel, uredil in spremna besedila napisal
dr. Anton Strle*

CELJSKA MOHORJEVA DRUŽBA
— Prva slovenska založba —

PETO POGLAVJE

STVARJENJE

Stvariteljsko Božje dejanje – Človek

Človek živi sredi sveta, ki mu je dan za nalogo. Ta svet naj bi spoznaval in si ga vedno bolj podvrigel. Vendar pa se pri tem vsiljuje človeku vprašanje: od kod je vse to? Čemu je? Kaj je smisel človekovega bivanja na tem svetu? V luči razodetja, ki ga je Bog izvršil v Jezusu Kristusu, lahko vera o tem svetu in o človeku pove nekaj takega, kar more sicer načelno uvideti tudi neverujoči. Vendar pa morejo le iz razodete vere to »spoznati vsi z lahkoto, s trdno gotovostjo in brez kake primesi zmote«. V tem oddelku cerkvenih dokumentov gre torej za tisti način Božjega razodetja, ki je hkrati s svobodno ustvaritvijo sveta nujno dano in ki – načelno, ne pa časovno – obstaja še pred osebnostnim razodetjem Božje ljubezni in je tako prvi pogoj za nadnaravno razodetje. Gre za svet, v katerem se Bog razodeva, in za človeka kot možnega »partnerja« (deležnika) nadnaravnega Božjega razodetja.

Tako se to poglavje, ki še ne upošteva na tematičen način nadnaravne obdaritve človeka z milostjo, razčlenja v dva glavna dela: nauk o stvarjenju in nauk o človeku.

V nauku o stvarjenju verski povedki Cerkve ne obravnavajo tistih zakonov obstajanja sveta in njegovega razvoja, ki so dani že z dejstvom sveta, marveč imajo v mislih svet v njegovem odnosu do Boga. Dve temeljni misli najdemo v vseh dokumentih cerkvenega nauka o stvarjenju. Prva pravi: Vse, kar je, je ustvarjeno od Boga. Zavržen je s tem sleherni nauk o kakem Bogu tujem ali Bogu sovražnem počelu, kakršno bi bilo v nasprotju z Bogom stvarnikom. Tudi tvar (materija), in predvsem tudi človeško telo, izvira od Boga in je zato nekaj dobrega.

S tem je načelno utemeljeno, da Cerkev odklanja sleherni rigo-rozni in enostranski spiritualizem. Tako pa je tudi zoper vsako obliko ateističnega materializma poudarjeno dejstvo stvarjenja sploh: »duh« ni učinek ter konec slepega in naključnega razvoja stvari; ta »duh« je marveč kot Božji Duh na začetku sleherne zemeljske biti.

Druga temeljna misel cerkvenega nauka o stvarjenju je svobodnost stvariteljskega Božjega dejanja. Filozofsko mišljenje, ki izhaja iz danosti sveta, skuša odkriti zakone sveta in nujne povezave v njem. Vse poskuse, da bi Boga, ki je temelj ustvarjenega sveta, tako rekoč pritegnili v trdno medsebojno povezavo teh zakonov, je Cerkev vedno odklanjala. Bog ostane onkraj sveta, čeprav hkrati stalno njegovo najgloblje »dno«; svet je svobodno Božje delo, ki ga Bog ustvarja, ne da bi se s tem kakorkoli spremenil. Bog sam je začetek in konec, temelj in cilj vsega, kar je nastalo. V zadnjem času ocenjujejo cerkveni dokumenti človeško dejavnost ne le kot izpolnjevanje stvarjenjskega Božjega naročila za človeka, marveč tudi kot nadaljevanje neprestano se uresničujočega Božjega ustvarjanja.

Svet, ki ga je Bog svobodno ustvaril, pa je nastal za človeka in v naravnosti na človeka. Milijone in milijone let dolg razvoj sveta je dosegel svojo izpolnitev v bitju, ki je obdarjeno z duhom, ki more biti »partner« (sogovornik) in odgovor na Božjo ljubezen: v človeku. Povedki cerkvenega nauka o človeku sicer ne sestavljajo kake zaključene, popolne antropologije. In vendar vsebuje ta nauk vse bistvene točke celotnega pojmovanja človeka in človekovega duhovnega življenja. Tako Cerkev v svojem nauku naglaša predvsem človekovo duhovnost, s katero sploh more človek zaznati Boga in njegovo razodetje. Cerkev dalje poudarja človekovo individualnost in (kljub izvirnemu grehu) njegovo svobodo: le v svobodni, čeprav neodtujljivi odgovornosti naj človek dela za svoje odrešenje in zveličanje, ki mu ga je Bog ponudil in podaril. Človekova neumrljivost daje svobodi pravo in poslednjo resnobo; saj neumrljivost pomeni prihodnjo, večno trajnost svobodne človekove odločitve. Cerkev tudi uči, da je Bog neposredno ustvaril človekovo dušo, in izraža obenem svoj nauk o razmerju med človekovo duhovnostjo in njegovim telesom. Hkrati Cerkev naglaša, da je potrebna človeku zvestoba lastni vesti in lastnemu uvidu vesti; iz tega pa sledi pravica človekove osebe do verske svobode.

Svet je Bog ustvaril za človeka; človek pa se dovršuje in izpolnjuje svojo bit v deležnosti pri Božjem življenju poveljčanega človeka Jezusa Kristusa. Nauk o stvarjenju in predvsem nauk o človeku je nauk o pogoju za odrešenijsko-zveličavno nadnaravno Božje delovanje, pri katerem mora Cerkev vztrajati: Samo kot duhovno, svobodno, v svojem »jedru« neumrljivo bitje more človek dati odgovor na Božjo ljubezen.

Nauk Cerkve o stvarjenju torej vsebuje tele glavne resnice:

Bog je ves svet, vidni in nevidni, ustvaril iz nič (155, 250, 289, 290, 294, 295, 301, 314, 316, 318, 322, 911, 921). Ne od vekomaj, temveč v začetku časa (72, 296, 297, 298, 308, 315), s svobodnim sklepom (72, 287, 296, 301, 304–307, 316, 322), da bi dal v delež svojo dobrost (305, 309, 310, 316), v lastno slavo (311, 313, 324) in v človekovo blaženost (305, 311, 312). Ustvarjeni so angeli (72, 289, 295, 316), ljudje (128, 291–293, 295, 316), tvarni svet (295, 316). Vse, kar je ustvarjenega, je dobro (289, 291, 293, 295, 301, 311). Bog vodi svet s svojo previdnostjo (294, 317, 327). Tvar in duh se bistveno razlikujeta (72, 319, 333).

Tudi človeška duša je ustvarjena od Boga (288, 300) pri spočetju (325, 326). Ne rodijo je starši (330), je ena (328, 329), svobodna (327, 335, 789, 791, 823, 824, 865–867, 873, 877, 878), neumrljiva (331, 333) in je bistveno lik človeškega telesa (329, 331). Vsak človek ima zase svojo lastno duhovno dušo (331). Vsak človek je dolžan biti zvest svoji vesti (334) in ima pravico do verske svobode (336–337).

1. STVARITELJSKO BOŽJE DEJANJE

POKRAJINSKI CERKVENI ZBOR V CARIGRADU (543)

STAVKI ZOPER ORIGENISTE

Pod predsedstvom patriarha Mennasa je ta sinoda sestavila posebne stavke (kanone) zoper origeniste. Potrdil jih je nato s podpisom tudi papež Vigilij. Ti obsojeni stavki ne vsebujejo toliko Origenovega nauka, marveč bolj nauk origenistov, zlasti palestinskih menihov. Vsekakor je ta sistem pod vplivom platonске filozofije skušal vse dogajanje v vesoljstvu razumeti iz nujne notranje zakonitosti. Za stvarjenje kot svobodno Božje dejanje v tem sistemu ni bilo mesta. Treba je jasno imeti pred očmi, da je zoper vse sistematične poskuse, kako bi dogajanja v svetovju razlagali le kot učinek nujnih zakonitosti, Cerkev že od vsega začetka in neprestano poudarjala Božjo svobodnost kot zadnji temelj ustvarjenega sveta.

- 287 8. Kdor trdi ali se oklepa mnenja, da je Božja moč končna ali
410 da je Bog toliko ustvaril, kolikor je mogel (obseči); bodi izobčen.

POKRAJINSKI CERKVENI ZBOR V BRAGI (563)

STAVKI ZOPER PRISCILIJANCE

Priscilijan (u. 385) je utemeljitelj manihejske sekte v Španiji. Hudobni duh je po njegovem nauku stvarnik tvari (materije) in počelo zla. Duša pa je nasprotno božje narave; njena zveza s telesom je kazen izgnanstva za prej storjene grehe. Ta nauk so privzeli od origenistov.

Pokrajinski cerkveni zbor v Bragi na Portugalskem je ta nauk obsodil. K stavkom, ki so obsojeni, je treba pripomniti, da je Cerkev že od začetka nastopala zoper razvrednotenje tvari (materije) in zlasti zoper preziranje človeškega telesa. Vse, kar biva, tudi telesni svet, je nekaj dobrega, ker je vse to ustvaril Bog.

- 288 5. Kdor trdi, da so človeške duše in angeli iz Božje bitnosti
455 [substantia], kakor sta to trdila Mani in Prisciljan, bodi izobčen.
289 7. Kdor trdi, da hudobni duh ni bil od začetka kot dobri angel
457 ustvarjen od Boga in da ni po svoji naravi Božje delo, ampak

nasprotno trdi, da se je pojavil iz teme in da nima nikakršnega stvarnika, marveč da je sam počelo in bitnost [*substantia*] zla, kakor sta to trdila Mani in Priscilijan, bodi izobčen.

8. Kdor verjame, da je nekatere stvari na svetu naredil hudobni duh in da hudobni duh s svojo močjo napravlja grmenje in bliskanje, neurja in sušo, kakor je to trdil Priscilijan, bodi izobčen. **290**
458

Stavek 9: št. 327.

11. Kdor obsoja človeške ženitve in možitve ter zaničuje rojevanje otrok, kakor sta to učila Mani in Priscilijan, bodi izobčen. **291**
461

12. Kdor trdi, da je oblikovanje človeškega telesa šušmarstvo hudobnega duha in da je spočetje v materinem telesu tvorba hudobnih duhov, in kdor zaradi tega ne veruje v vstajenje mesa, kakor to dela Manijev in Priscilijanov nauk, bodi izobčen. **292**
462

13. Kdor trdi, da stvarjenje celotnega mesa ni Božje delo, marveč delo hudobnih angelov, kakor to učita Mani in Priscilijan, bodi izobčen. **293**
463

VEROIZPOVED PAPEŽA INOCENCA III. ZOPER VALDEŽANE (1208)

Albižani (ime po mestu Albi v južni Franciji) so pozni dediči starih manihejcev, ki so bili dualisti. Po 1180 so albižani postali s tem imenom znani v srednji Franciji. Njihov glavni nauk se je glasil: tvar je nekaj zlega in jo je ustvaril satan iz nič. Jezus Kristus zato ni imel resničnega telesa, marveč samo navideznega. Treba je zavreči zakramente in sleherni na čutna znamenja navezani bogočastje. Najvišje načelo nraavnosti se glasi: vzdrži se materije. – V isto smer so deloma šla tudi tedanja velika gibanja, ki so se v marsičem pravilno zavzemala za uboštvo. Zlasti so to bili valdežani (ime je vzeto po Petru Valdèsu iz Lyona, u. ok. 1217) in na italijanskih tleh »lombardi« ali »ponižani«. Ostro so nasprotovali zunanjemu uveljavljanju cerkvene moči in širjenju posvetnosti v Cerkvi za papeža Inocenca III. Sv. Frančišek in sv. Dominik sta se bojevala za isti evangelijski ideal kakor valdežani; vendar sta to delala zgolj v območju Cerkve in sta ji ostala globoko zvesta, medtem ko so valdežani iz prezira ali omalovaževanja cerkvenega vodstva zašli v krivoverstvo (prim. št. 329 in 498).

294 [...] Iz vsega srca verujemo in z usti priznavamo: Oče in Sin in
790 Sveti Duh, en Bog, ki o njem govorimo, je ustvaril in oblikoval
ter vodi in ureja vse telesno in duhovno, vidno in nevidno. Veru-
jemo, da je prav isti začetnik Stare in Nove zaveze: Bog, ki ostane,
kakor je bilo rečeno, v troedinosti in ki je vse ustvaril iz nič. [...]

ČETRTEK LATERANSKI KONCIL (1215)

*Na četrtem lateranskem koncilu je Cerkev zavzela zadnje in do-
končno stališče do zmot albižanov in valdežanov. Prvi vatikanski
koncil je nato v mnogočem privzel nauk četrtega lateranskega
koncila o stvarjenju. V tekstu št. 295 izpuščeno mesto je najti pod
št. 277.*

1. poglavje: O KATOLIŠKI VERI

295 Trdno verujemo in z iskrenim srcem priznavamo, da je
800 samo en resničen, večni, neizmeren in nespremenljiv, ne-
doumljiv, vsemogočen in neizrekljiv Bog: Oče in Sin in Sveti
Duh. [...] Bog je samo eno počelo vsega, stvarnik vsega vidne-
ga in nevidnega, duhovnega in telesnega. S svojo vsemogočno
močjo je v začetku časa iz nič ustvaril hkrati obojno stvarstvo,
duhovno in telesno, to se pravi angelsko in zemeljsko; nato pa
še človeka, ki obsega na neki način oboje, ker sestoji iz duha
in telesa. Kajti hudič in drugi zli duhovi so ustvarjeni od Boga
kot po svoji naravi dobri, a so sami od sebe postali zlobni. Člo-
vek pa je grešil ob podpihovanju hudiča. [...]

OD PAPEŽA JANEZA XXII. OBSOJENI ECKHARTOVI STAVKI (1329)

*Šele ob koncu Eckhartovega življenja je bil napaden njegov
nauk. Po njegovi smrti (1327) je bilo obsojenih 28 stavkov iz
njegovih del in pridig. Vprašanje, ali je Eckhart tukaj predložene
zmotne stavke res tako umeval, kakor jih je Cerkev obsodila,
ni dokončno rešeno. Eckhart sam je izrečno izjavil, da preklicu-
je vse, kar bi v njegovih spisih moglo biti zmotnega glede vere.*

Stavki so tukaj navedeni zato, ker je z njihovo obsodbo tako jasno poudarjena Božja svobodnost pri delu stvarjenja.

1. Na vprašanje, zakaj Bog sveta ni prej ustvaril, je odgovoril: Bog ni mogel prej ustvariti sveta, ker nič ne more prej delovati, dokler ne obstoji; kakor hitro pa je Bog bil, je tudi ustvaril svet. [296] 951

2. Enako je mogoče dopustiti, da je svet od vekomaj. [297] 952

3. Prav tako je Bog v svojem enkratnem božanstvu, ko je rodil Sina, sebi sovečnega in v vsem enakega Boga, hkrati ustvaril tudi svet. [298] 953

26. Vse stvari so čisti nič: ne rečem, da so nekaj prav malega ali sploh nekaj, marveč, da so čisti nič. [299] 976

Razen tega so Eckhartu očitali, da je v pridigah zmotno učil tole:

V duši je nekaj, kar je neustvarjeno in neustvarljivo; če bi celotna duša bila takšna, bi bila neustvarjena in neustvarljiva. To je razum. 300 977

VESOLJNI CERKVENI ZBOR V FLORENCI (1438–1445)

ODLOK ZA JAKOBITE (1442)

Odlok o zedinjenju ločenih vzhodnih Cerkev z Rimom (gl. št. 281) vsebuje med drugim tudi obsodbo starih zmot, ne izvzemši maniheizem. Saj so ravno maniheistične ideje na Vzhodu vedno znova našle privržencev. – Tako je ta odlok tudi dokument cerkvenega nauka o stvarjenju.

[...] (Sveta rimska Cerkev) trdno veruje, priznava in označnja, da je en sam resnični Bog, Oče in Sin in Sveti Duh, stvarnik vsega vidnega in nevidnega. Tedaj, ko je hotel, je v svoji dobroti ustvaril vse stvari, tako duhovne kakor telesne. Te stvari so dobre, ker jih je ustvarila najvišja Dobrota; vendar so spremenljive, ker so bile ustvarjene iz nič. Cerkev trdi, da zlo nima nikakršne narave, kajti vsaka narava, kolikor je narava, je dobra. In Cerkev izpoveduje, da je prav isti Bog začetnik Stare in Nove zaveze, to je, postave in prerokov ter evangelija: kajti po navdihovanju istega Svetega Duha so govorili sveti ljudje obeh zavez. Njihove knjige Cerkev sprejema in časti. [...]

301
1333
1334

KAZALO

UVODNA BESEDA K TRETJI IZDAJI (dr. Marjan Turnšek)	5
UVODNA BESEDA dr. Vekoslava Grmiča ob prvi izdaji leta 1977	7
KRAJŠAVE	9
UVOD	11
Prvo poglavje: Razodetje in vera	19
Stavki, ki jih je podpisal Bautain (1840)	23
Okrožnica Pija IX. »Qui pluribus« (1846)	24
Stavki, ki jih je podpisal Bonnetty (1855)	26
Zmote ontologistov, ki jih je obsodil Pij IX. (1861)	27
Pismo Pija IX. nadškofu v Münchnu-Freisingu zoper Frohschammerjev racionalizem (1862)	28
V »Syllabu« Pija IX. obsojene zmote (1864)	29
Prvi vatikanski cerkveni zbor, 3. seja (1870)	30
Konstitucija o katoliški veri	30
Verski stavki (kánoni) o religioznem spoznanju	36
Rosminijevi stavki, ki jih je obsodil Leon XIII. (1887)	38
Obrazec prisege zoper modernizem, ki jo je predpisal Pij X. (1910)	38
Okrožnica Pija XII. »Humani generis« (1950)	41
Drugi vatikanski cerkveni zbor, 8. seja (1965)	46
Dogmatična konstitucija o Božjem razodetju	46
Drugo poglavje: Izročilo in Sveto pismo	51
Vesoljni cerkveni zbor v Carigradu (553)	55
Pokrajinski cerkveni zbor v Lateranu pod Martinom I. (649)	55
Drugi vesoljni cerkveni zbor v Niceji	55
Vesoljni cerkveni zbor v Florenci (1438–1445)	56
Odlok za jakobite (1442)	56
Vesoljni tridentinski cerkveni zbor, 4. seja (1546)	56
Sprejem svetih knjig in apostolskih izročil	56
Prvi vatikanski cerkveni zbor, 3. seja (1870)	60
Odlok o katoliški veri	60
Okrožnica »Providentissimus Deus« Leona XIII. o preučevanju Svetega pisma (1893)	61

Modernistični stavki, ki jih je obsodil Pij X. (1907)	66
Odločitev biblične komisije (1909)	68
Okrožnica Benedikta XV. »Spiritus Paraclitus« (1920)	69
Okrožnica Pija XII. »Divino afflante Spiritu« (1943)	71
Pismo papeške biblične komisije pariškemu nadškofu kardinalu Suhardu (1948)	74
Okrožnica Pija XII. »Humani generis« (1950)	75
Okrožnica Pija XII. »Sempiternus Rex« (1951)	76
Instrukcija papeške biblične komisije (1964)	78
Drugi vatikanski cerkveni zbor, 8. seja (1965)	81
Dogmatična konstitucija o Božjem razodetju	81
Tretje poglavje: Jezus Kristus	89
Veroizpoved 1. vesoljnega cerkvenega zbora v Niceji (325)	92
Rimski cerkveni zbor pod papežem Damazom I. (382)	93
Vesoljni cerkveni zbor v Efezu (431)	94
Dvanajsteri stavki Cirila Aleksandrijskega zoper Nestorija	95
Drugo pismo Cirila Aleksandrijskega Nestoriju	96
Dogmatično pismo papeža Leona I. zoper Evtiha (449)	97
Vesoljni cerkveni zbor v Kalcedonu (451)	99
Zoper monofizite	99
Pismo papeža Janeza II. carigrajskim senatorjem (534)	100
Drugi carigrajski cerkveni zbor (553)	100
»Tri poglavja«	100
Pokrajinski cerkveni zbor v Lateranu pod Martinom I. (649)	107
Veroizpoved 11. pokrajinskega koncila v Toledu (675)	110
Tretji carigrajski vesoljni cerkveni zbor (680–681)	113
Pismo Hadrijana I. škofom v Galiji in Španiji (793)	114
Veroizpoved pokrajinskega cerkvenega zbora v Friaulu (796)	115
Modernistični stavki, ki jih je obsodil Pij X. (1907)	115
Odločitev svetega oficija glede stavkov o Kristusovi vednosti (1918)	116
Okrožnica Pija XI. »Miserentissimus Redemptor« (1928)	117
Okrožnica Pija XII. »Mystici corporis Christi« (1943)	120
Okrožnica Pija XII. »Sempiternus Rex« (1951)	120
Izjava kongregacije za verski nauk o skrivnosti učlovečenja in Presvete Trojice zoper nekatere nove zmote (1972)	121

Četrto poglavje: Skrivnost troedinega Boga	123
Pismo papeža Dionizija škofu Dioniziju Aleksandrijskemu (260)	126
Nicejsko-carigrajska veroizpoved (381)	127
Rimski cerkveni zbor pod papežem Damazom I. (328)	128
Veroizpoved 11. pokrajinskega cerkvenega zbora v Toledu (675)	129
Četrti vesoljni cerkveni zbor v Lateranu (1215)	133
Vesoljni cerkveni zbor v Florenci (1438–1445)	135
Odlok za jakobite (1442)	135
Izjava kongregacije za verski nauk o veri v skrivnosti učlovečenja in Presvete Trojice zoper nekatere nove zmote (1972)	136
 Peto poglavje: Stvarjenje	 141
1. Stvariteljsko Božje dejanje	144
Pokrajinski cerkveni zbor v Carigradu (543)	144
Stavki zoper origeniste	144
Pokrajinski cerkveni zbor v Bragi (563)	144
Stavki zoper priscilijance	144
Veroizpoved papeža Inocenca III. zoper valdežane (1208)	145
Četrti lateranski koncil (1215)	146
Od papeža Janeza XXII. obsojeni Eckhartovi stavki (1329)	146
Vesoljni cerkveni zbor v Florenci (1438–1445)	147
Odlok za jakobite (1442)	147
Cerkveni zbor kölnske cerkvene pokrajine (1860)	148
O katoliški veri	148
Zmote, ki jih je obsodil Pij IX. v »Syllabu« (1864)	152
Prvi vatikanski koncil, 3. seja (1870)	152
Dogmatična konstitucija o katoliški veri	152
Dogmatični stavki	153
Odločbe biblične komisije	154
Drugi vatikanski cerkveni zbor, 9. seja (1965)	154
Pastoralna konstitucija o Cerkvi v sedanjem svetu	154
2. Človek	156
Pokrajinski cerkveni zbor v Carigradu (543)	156
Obsodba origenističnega nauka o preseljevanju duš	156
Pokrajinski cerkveni zbor v Bragi (561)	156
Stavki zoper priscilijance	156

Četrti carigrajski koncil (8. vesoljni) (869–870)	156
Dogmatični stavki zoper Fotija	156
Cerkveni zbor v Vienni (1311–1312)	157
Zoper zmote Petra Janeza Olivija	157
Zmote Armencev, ki jih je obsodil Benedikt XII. (1341)	158
Peti vesoljni lateranski koncil, 8. seja (1513)	159
Okrožnica papeža Pija XII. »Humani generis« (1950)	160
Drugi vatikanski cerkveni zbor, 9. seja (1965)	161
Pastoralna konstitucija o Cerkvi v sedanjem svetu	161
Izjava o verski svobodi (1965)	163
Šesto poglavje: Izvirni greh	165
1. Prvotno človekovo stanje	168
Pokrajinski cerkveni zbor v Kartagini (418)	168
Zmote Mihaela Baya, ki jih je zavrzel papež Pij V. (1567)	169
Cerkveni zbor kölnske cerkvene pokrajine (1860)	169
2. Izvirni greh	171
Pokrajinski cerkveni zbor v Kartagini (418)	171
Seznam papeških odločb glede nauka o milosti (Indiculus)	172
Drugi pokrajinski cerkveni zbor v Orangeu (529)	172
Tridentinski cerkveni zbor, 5. seja (1546)	173
Odlok o izvirnem grehu	173
Bayeve zmote, ki jih je obsodil Pij V. (1567)	176
Okrožnica Pija XII. »Humani generis« (1950)	177
Drugi vatikanski cerkveni zbor, 9. seja (1965)	178
Pastoralna konstitucija o Cerkvi v sedanjem svetu	178
3. Vsezveličavna Božja volja	179
Pismo apostolskega sedeža škofu v Cremoni (ok. 1140)	179
Pismo Inocenca III. škofu v Metz (1206)	179
Nagovor Pija IX. »Singulari quadam« (1854)	180
Potrebnost Cerkve za zveličanje	180
Prvi vatikanski cerkveni zbor, 3. seja (1870)	181
Prvi osnutek konstitucije o Kristusovi Cerkvi	181
Pismo sv. oficija nadškofu v Bostonu (1949)	182
Drugi vatikanski cerkveni zbor, 5. seja (1964)	184
Dogmatična konstitucija o Cerkvi	184
Drugi vatikanski cerkveni zbor, 9. seja (1965)	186

Odlok o misijonski dejavnosti Cerkve	186
Pastoralna konstitucija o Cerkvi v sedanjem svetu	187
Sedmo poglavje: Cerkev	189
1. Cerkev kot Božje ljudstvo	193
Četrty lateranski vesoljni cerkveni zbor (1215)	193
Bula Bonifacija VIII. »Unam sanctam« (1302)	194
Vesoljni konstanški cerkveni zbor, 15. seja (1415)	194
Obsojene zmotе Jana Husa	194
Vesoljni florentinski cerkveni zbor (1438–1445)	195
Odlok za jakobite (1442)	195
Pismo Pija IX. nadškofu v Münchnu-Freisingu (1862)	196
Pismo sv. oficija angleškim škofom (1864)	196
Prvi vatikanski cerkveni zbor, 3. seja (1870)	197
Konstitucija o katoliški veri	197
Prvi osnutek konstitucije o Kristusovi Cerkvi	198
Modernistični stavki, ki jih je obsodil Pij X. (1907)	203
Okrožnica »Mystici corporis Christi« (1943)	204
Drugi vatikanski cerkveni zbor, 5. seja (1964)	208
Dogmatična konstitucija o Cerkvi	208
Izjava kongregacije za verski nauk glede katoliškega nauka o Cerkvi zoper nekatere današnje zmotе (1973)	221
2. Učiteljska služba v Cerkvi	225
Zgodnji dokumenti o prednosti rimskega papeža	225
Pismo Leona IX. Mihaelu Kerulariju (1053)	226
Bula Bonifacija VIII. »Unam sanctam« (1302)	227
Vesoljni cerkveni zbor v Konstanci, 8. seja (1415)	227
Obsodba Wyclifovih zmot	227
Odlok »Sacrosancta« (6. aprila 1415)	228
Cerkveni zbor v Florenci (1438–1445)	229
Odlok za Grke	229
Pismo Pija IX. nadškofu v Münchnu-Freisingu (1863)	229
Prvi vatikanski cerkveni zbor, 4. seja (1870)	230
Prva konstitucija o Kristusovi Cerkvi	230
Skupna izjava nemških škofov in potrditev Pija IX. (1875)	237
Okrožnica Pija XII. »Humani generis« (1950)	240
Drugi vatikanski vesoljni cerkveni zbor, 5. seja (1964)	243

Dogmatična konstitucija o Cerkvi	243
Odlok o ekumenizmu	248
Pismo nemških škofov vsem, ki jih je Cerkev pooblastila za oznanjevanje vere (1867)	249
Izjava kongregacije za verski nauk glede katoliškega nauka o Cerkvi zoper nekatere današnje zmote (1973)	252
3. Čiščenje svetnikov	258
Pismo papeža Siricija Aniziju, škofu v Solunu (392)	258
Vesoljni cerkveni zbor v Konstanci, 8. seja (1415)	259
Vprašanja, ki so bila predložena privržencem Wyclifa in Husa	259
Vesoljni tridentinski cerkveni zbor, 6. seja (1547)	259
Odlok o opravičenju	259
Konstitucija papeža Pavla IV. »Cum Quorundam« (1553)	260
Vesoljni tridentinski cerkveni zbor, 25. seja (1563)	260
Klicanje in čiščenje svetnikov; relikvije in svete podobe	260
Zmote Mihaela Baya, ki jih je obsodil Pij V. (1567)	262
Janzenistični stavki, ki jih je obsodil Aleksander VIII. (1690)	262
Razglasitev verske resnice o Marijinem brezmadežnem spočetju, ki jo je izvršil Pij IX. v buli »Ineffabilis Deus« (1854)	263
Okrožnica Leona XIII. »Magnae Dei Matris« (1892)	263
Okrožnica Leona XIII. »Fidentem« (1896)	264
Okrožnica Pija XII. »Mystici corporis Christi« (1943)	264
Apostolska konstitucija Pija XII. »Munificentissimus Deus« (1950)	265
Drugi vatikanski vesoljni cerkveni zbor, 5. seja (1964)	267
Dogmatična konstitucija o Cerkvi	267
Osmo poglavje: Zakramenti	275
A. Zakramenti v splošnem	275
Veroizpoved Inocenca III. zoper valdežane (1208)	278
Vesoljni cerkveni zbor v Konstanci (1414–1418)	279
Obsojene Wyclifove zmote	279
Vprašanja, ki so bila predložena privržencem Wyclifa in Husa	279
Vesoljni cerkveni zbor v Florenci (1438–1445)	279
Odlok za Armence (1439)	279
Vesoljni tridentinski cerkveni zbor, 7. seja (1547)	281
Kánoni o zakramentih	281
Kánoni o zakramentih v splošnem	282

Vesoljni tridentinski cerkveni zbor, 21. seja (1562)	283
Nauk o obhajilu pod obema podobama in o obhajilu nedoraslih otrok	283
Modernistični stavki, ki jih je obsodil Pij X. (1970)	284
Okrožnica »Pascendi« Pija X. zoper modernizem (1907)	284
Drugi vatikanski cerkveni zbor, 5. seja (1964)	285
Dogmatična konstitucija o Cerkvi	285
B. Posamezni zakramenti	287
1. Krst	287
Pismo Inocenca III. Ymbertu, škofu iz Arlesa (1201)	288
Veroizpoved Inocenca III. zoper valdežane (1208)	289
Vesoljni florentinski cerkveni zbor (1438–1445)	289
Odlok za Armence (1439)	289
Tridentinski vesoljni cerkveni zbor, 7. seja (1547)	290
Kánoni o zakramentu krsta	290
Modernistični stavki, ki jih je obsodil Pij X. (1907)	292
2. Birma	292
Pismo Klemenca VI. o zopetnem zedinjenju Armencev (1351)	293
Vesoljni florentinski cerkveni zbor (1438–1445)	294
Odlok za Armence (1439)	294
Vesoljni tridentinski cerkveni zbor, 7. seja (1547)	295
Kánoni o zakramentu birme	295
Modernistične zmote, ki jih je obsodil Pij X. (1907)	295
3. Evharistija	296
Berengarjeva veroizpoved vpricho pokrajinskega cerkvenega zbora v Rimu (1079)	298
Veroizpoved, ki jo je Inocenc III. predpisal valdežanom (1208)	299
Vesoljni cerkveni zbor v Konstanci (1414 do 1418)	300
Določbe o obhajilu pod eno podobo	300
Vprašanja, ki so bila postavljena privržencem Wyclifa in Husa	300
Vesoljni florentinski cerkveni zbor (1438–1445)	301
Odlok za Armence	301
Vesoljni tridentinski cerkveni zbor, 13. seja (1551)	302
Odlok o presveti evharistiji	302
Kánoni o presvetem evharističnem zakramentu	306
Tridentinski cerkveni zbor, 21. seja (1562)	308

Kánoni o obhajilu pod obema podobama in o obhajilu nedoraslih otrok	309
Tridentinski cerkveni zbor, 22. seja (1562)	310
Nauk o daritvi svete maše	310
Kánoni o daritvi svete maše	315
Okrožnica »Mediator Dei« Pija XII. (1947)	316
Okrožnica »Humani generis« Pija XII. (1950)	318
Okrožnica »Mysterium fidei« Pavla VI. (1965)	318
Navodilo kongregacije svetih obredov o češčenju evharistične skrivnosti (1967)	321
4. Pokora	325
Vesoljni cerkveni zbor v Konstanci (1414–1418)	327
Obsojene Wyclifove zmote	327
Vprašanja privržencem Wyclifa in Husa	327
Vesoljni cerkveni zbor v Florenci (1438–1445)	328
Odlok za Armence (1439)	328
Stavki Martina Luthra (1520), ki jih je obsodil Leon X.	328
Vesoljni cerkveni zbor v Tridentu, 14. seja (1551)	329
Nauk o zakramentu pokore	329
Kánoni o zakramentu pokore	337
Modernistični stavki, ki jih je obsodil Pij X. (1907)	340
4. a. Odpustek	340
Jubilejna bula papeža Klemenca VI. » Unigenitus Dei Filius« (1343)	341
Vesoljni cerkveni zbor v Konstanci (1414–1418)	342
Vprašanja privržencem Wyclifa in Husa	342
Odlok »Cum postquam« Leona X. (1518)	343
Stavki Martina Luthra, ki jih je obsodil Leon X. (1520)	344
Vesoljni cerkveni zbor v Tridentu, 25. seja (1563)	345
Apostolska konstitucija o novi ureditvi glede odpustkov (1967) ..	345
5. Bolniško maziljenje	348
Pismo papeža Inocenca I. Decenciju (416)	349
Vesoljni florentinski koncil (1438–1445)	350
Odlok za Armence (1439)	350
Vesoljni tridentinski cerkveni zbor, 14. seja (1551)	350
Nauk o zakramentu poslednjega maziljenja	350
Kánoni o bolniškem maziljenju	353

6. Duhovniško posvečenje	354
Bula »Sacrae religionis« Bonifacija IX. (1400)	356
Vesoljni cerkveni zbor v Florenci (1438–1445)	357
Odlok za Armence (1439)	357
Tridentinski vesoljni cerkveni zbor, 23. seja (1563)	358
Nauk o zakramentu svetega reda	358
Kánoni o zakramentu svetega reda	360
Okrožnica »Mediator Dei« Pija XII. (1947)	361
Apostolska konstitucija Pija XII. o diakonskem, mašniškem in škofovskem posvečenju (1947)	363
Drugi vatikanski cerkveni zbor, 5. seja (1964)	364
Dogmatična konstitucija o Cerkvi	364
7. Sveti zakon	369
Veroizpoved Inocenca III. zoper valdežane (1208)	371
Vesoljni florentinski cerkveni zbor (1438–1445)	372
Odlok za Armence (1439)	372
Tridentinski cerkveni zbor, 24. seja (1563)	372
Nauk o zakramentu zakona	373
Kánoni o zakramentu zakona	374
Okrožnica »Arcanum divinae sapientiae« Leona XIII. o krščanskem zakonu (1880)	375
Okrožnica »Casti connubii« Pija XI. o zakonu (1930)	377
Drugi vatikanski cerkveni zbor, 9. seja (1965)	380
Pastoralna konstitucija o Cerkvi v sedanjem svetu	380
Okrožnica »Humanae vitae« Pavla VI. (1968)	387
Deveto poglavje: Nauk o milosti	389
Pokrajinski cerkveni zbor v Kartagini (418)	391
Seznam papeških sodb glede nauka o milosti (Indiculus) (ok. 440)	394
Drugi oranški koncil (529)	399
Zmote Martina Luthra, ki jih je obsodil Leon X. (1520)	402
Tridentinski koncil, 6. seja (1547)	402
Odlok o opravičenju	402
Kánoni o opravičenju	416
Bayeve zmote, ki jih je obsodil Pij V. (1567)	419
Janzenijeve zmote, ki jih je obsodil Inocenc X. (1653)	423
Zmote Pashazija Quesnela, ki jih je obsodil Klemen XI. (1713)	424

Okrožnica »Mystici corporis Christi« Pija XII. (1943)	426
Okrožnica »Humani generis« Pija XII. (1950)	428
Deseto poglavje: Poslednji človekov cilj	429
Cerkveni zbor carigrajske cerkvene province (543)	431
Kánoni zoper origeniste	431
Veroizpoved 11. toletanskega pokrajinskega cerkvenega zbora (675) ...	431
Pismo papeža Inocenca III. nadškofu Ymbertu iz Arlesa (1201)	432
Četrti lateranski cerkveni zbor (1215)	432
Pismo Inocenca IV. škofu Eudesu iz Tuskula (1254)	432
Vesoljni cerkveni zbor v Vienni (1311–1312)	434
Obsojeni stavki beguardov in begin o stanju popolnosti	434
Konstitucija papeža Benedikta XII. o blaženem gledanju in o poslednjih rečeh (1336)	434
Konstitucija »Benedictus Deus«	434
Pismo Klemena VI. o zedinjenju Armencev (1351)	436
Tridentinski cerkveni zbor, 25. seja (1563)	436
Odlok o vicah	436
Rosminijevi stavki, ki jih je obsodil Leon XIII. (1887)	437
Enajsto poglavje: Veroizpovedi	439
Apostolska veroizpoved	439
Veroizpoved prvega vesoljnega cerkvenega zbora v Niceji (325)	440
Nicejsko-carigrajska veroizpoved (381)	440
Epifanijeva veroizpoved (374)	440
»Atanzijeva« veroizpoved	442
Veroizpoved 11. pokrajinskega koncila v Toledu (675)	443
Veroizpoved 4. lateranskega cerkvenega zbora (1215)	444
Veroizpoved Mihaela Paleologa (1274)	445
Veroizpoved vesoljnega tridentinskega cerkvenega zbora (1564)	448
Veroizpoved Pavla VI. (1968)	450
Dokumenti cerkvenega učiteljstva v časovnem zaporedju	459
Konkordančni tabeli	465
Imensko in stvarno kazalo	487
Kazalo	509

VERA CERKVE

Izbrani odlomki dokumentov cerkvenega učiteljstva

Izbral, prevedel, uredil in spremna besedila napisal: dr. Anton Strle

Zbirka Teološki priročniki

Urednik zbirke: dr. Drago Ocvirk

Tretja, prenovljena izdaja

Uvod: dr. Marjan Turnšek in dr. Vekoslav Grmič

Urednica: dr. Cvetka Rezar Mlakar

Lektoriranje in korekture: Janez Žumer in dr. Cvetka Rezar Mlakar

Oblikovanje in prelom: Sara Pančur

Izdala in založila:

Društvo Mohorjeva družba in Celjska Mohorjeva družba, d. o. o.

Za založbo:

predsednik Lojze Kozar in ravnateljica dr. Tanja Ozvatič

Celjska Mohorjeva družba, Prešernova ulica 23, SI-3000 Celje

www.mohorjeva.org

Natisnila tiskarna Dravski tisk v 500 izvodih

Celje 2022